

Pat gadu desmitu atšķirības - Somijā un Zviedrijā vecie meži tiek definēti atšķirīgi

Avots: Metsalehti

Vecs mežs Somijā ne vienmēr ir vecs mežs Zviedrijā.

Zviedrijas meži par veciem tiek uzskatīti tikai vairākus gadu desmitus vēlāk nekā Somijas meži. Tas būs tad, ja tiks apstiprināti Zviedrijas Mežsaimniecības komisijas (*Skogsstyrelsen*) ierosinātie veco mežu kritēriji.

Veco mežu kritēriji ir saistīti ar Eiropas bioloģiskās daudzveidības stratēģiju. Tās mērķis ir aizsargāt visus atlikušos dabiskos un vecos mežus Eiropas Savienībā.

Somijā pagājušajā nedēļā valdība pieņēma strīdīgos kritērijus veciem mežiem. Galvenie kritēriji ir mežaudzes vecums un atmirušās koksnes daudzums. Abi rādītāji atšķiras atkarībā no ģeogrāfiskā reģiona un galvenās koku sugas. Skujkoku mežos dominējošās mežaudzes vidējam vecumam jābūt vismaz 140 gadi Somijas dienvidu un centrālajā daļā un 160 - 200 gadi - ziemeļu daļā. Lapu koku mežos vecums ir noteikts no 100 līdz 140 gadiem.

Zviedrijā, savukārt, galvenie ierosinātie kritēriji ir vietējās koku sugas un mežaudzes vecums. Turklāt aizsargājamā platībā jābūt kokiem ar dažādu *sadalīšanās pakāpi* un tai jābūt vismaz pushektāra lielai un vismaz 30 gadus neskartai.

Attiecībā uz vecumu skujkoku vai platlapju mežu uzskata par vecu, ja mežaudzes vidējais vecums ir vismaz 160 gadi Zviedrijas dienvidos un 180 gadi Zviedrijas ziemeļos. Mežos ar platlapju kokiem, kas nav dižkoki, mežaudzes vidējam vecumam jābūt vismaz 120 gadi.

Piemēram, skujkoku mežus Tamperes reģionā Somijā klasificē kā vecus, ja to vecums ir vismaz 140 gadi. Zviedrijā skujkoku mežus attiecīgā teritorijā klasificē kā vecus, ja to vecums ir vismaz 180 gadu.

Veco mežu vecumstruktūras robežas Somijā un Zviedrijā

Mežaudzes vidējā vecuma apakšējā robeža tiek sadalīta sekojošās zonās - Somijas hemiboreālais apgabals, dienvidu boreālais, centrālais boreālais, ziemeļu boreālais un meži un tundra Lapzemē

Vecuma amplitūda skujkokiem ir no 140 gadiem līdz 200 gadiem, lapu kokiem 100 – 140 gadi.

Savukārt, Zviedrijā mežaudzes vidējā vecuma apakšējā robeža ir sadalīta atšķirīgi *Dienvidzviedrijā un *Ziemeļzviedrijā - skujkoki - attiecīgi 160 līdz 180 gadus veci, lapu koki, bet ne dižkoki – no 120 gadu vecuma.

* *Gotalande un Svea*, ** *Norvēģijas pierobeža un Dalarnas, Varmlandes un Ērebro apgabali*

Eiropas Komisija pieprasa kritēriju saskaņošanu?

Ko vajadzētu domāt par atšķirībām starp Somiju un Zviedriju? Vai kaimiņvalstīs būtu jāpiemēro vienādi kritēriji?

“Tas ir labs jautājums. Galvenie kritēriji nāk no Eiropas Savienības un tos interpretē valsts līmenī. Tomēr abas kaimiņvalstis galvenokārt atrodas boreālo skujkoku mežu zonā,” uzsver Lauksaimniecības un mežsaimniecības ministrijas padomnieks mežsaimniecības jautājumos Ville Šilds.

Šī gada sākumā Pasaules Dabas fonds publicēja ziņojumu, kurā salīdzināti Somijas un Zviedrijas valdību centieni aizsargāt vecos un daļēji dabiskos mežus. Organizācijas vecākā mežsaimniecības eksperte Maja Suominena (*Mai Suominen*) apgalvo, ka Somijā un Zviedrijā veco mežu kritēriju noteikšanas process ir bijis atšķirīgs. Somijā kritēriji tika noteikti vispārīgi bioloģiskās daudzveidības stratēģijai, bet Zviedrijā tie tika noteikti konkrētāk Atjaunojamās enerģijas direktīvai.

“Galū galā tas ir viens un tas pats. Kritēriju mērķis ir īstenot Eiropas Savienības tiesību aktus,” norāda Maja Suominena. Viņasprāt, Eiropas Komisija pieprasa, lai kritēriji attiecībā uz veciem mežiem tiktu saskaņoti starp kaimiņvalstīm.

“Šāds process vēl nav sācies, bet tas ir jādara. Komisijas pilnvarojums ir dalībvalstīm noteikt nacionālos kritērijus un pēc tam tos saskaņot. Attiecībā uz Somiju tas attiektos gan uz Zviedriju, gan Baltijas valstīm, bet no praktiskās īstenošanas viedokļa visbūtiskākā ir Somijas un Zviedrijas kritēriju saskaņošana.”

Kā jau parasti, Pasaules dabas fonda pārstāvji arī šoreiz nav apmierināti ne ar vienas, ne otras valsts kritērijiem attiecībā uz veciem mežu masīviem. “Nevienas valsts kritēriji nav zinātniski pamatoti. Zinātniekiem būtu bijis jāizstrādā kritēriji, uz kuru pamata valdība vispirms veiktu ietekmes novērtējumu un tikai tad pieņemtu lēmumus,” tā uzskata Pasaules dabas fonda pārstāve M.Suominena.